

NOTAT

Dokumentation i forbindelse med dosisdispensering

Reglerne om dokumentation i forbindelse med dosisdispensering har givet anledning til en del spørgsmål.

Sundhedsstyrelsens regler om dokumentation af medicin, herunder dosisdispenseret medicin, fremgår af vejledning nr. 9429 af 30. juni 2006 om ordination og håndtering af lægemidler og af vejledning nr. 9229 af 29. april 2005 om sygeplejefaglige optegnelser.

Lægemiddelstyrelsen administrerer de generelle regler om dosisdispensering, jf. bekendtgørelse nr. 80 af 5. februar 2003 om dosisdispensering af lægemidler.

Alle vejledningerne findes på www.retsinfo.dk.

Sundhedsstyrelsens regler beskriver den omhu og samvittighedsfuldhed, som autoriserede sundhedspersoner og personer, der handler på disses ansvar, i medfør af autorisationsloven skal udvise ved behandling af patienter. I hjemmeplejen omtales patienter som borgere. I det følgende vil der derfor stå borger/patient.

For at dosisdispensering kan fungere optimalt, er det nødvendigt med et tæt samarbejde mellem borger/patient, læge, plejepersonale og apotek.

Nedenfor besvares nogle af de hyppigst stillede spørgsmål om reglerne.

Hvad er dosisdispensering?

Dosisdispensering er en ordning, hvor den enkelte borger/patient kan få pakket sin medicin på apoteket i engangsbeholdere kaldet dosispakker. Hver dosispakke indeholder medicin, der skal tages på et bestemt tidspunkt, og medicinen er pakket i den rækkefølge, den skal indtages. Hver dosispakke er blandt andet forsynet med borgerens/patientens navn og personnummer, information om indholdet og indtagelsestidspunkt.

Hvorfor dosisdispensering?

Formålet med dosisdispensering er at gøre medicineringen mere sikker. Der sker væsentligt flere fejl, når medicinen hældes op af plejepersonalet.

28. marts 2011
j.nr. 7-207-29-24/1/MSN

Tilsyn
Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Tlf. 7222 7400
Fax 7222 7414
E-post info@sst.dk

Dir. tlf.
E-post eft@sst.dk

Hvornår er dosisdispensering en god løsning?

Dosisdispensering egner sig kun til borgere/patienter, der får den samme medicin, i samme dosis, over længere tid. Der skal ikke være planer om ændringer inden for den nærmeste fremtid. Dosisdispensering er kun mulig for visse typer af medicin. En borger/patient kan få dosisdispenseret en del af sin medicin. Den medicin, der ikke kan dosisdispenseres, skal gives ved siden af. For eksempel kan mikstur, øjendråber, stikpiller og injektionsmedicin ikke dosisdispenseres. Dosisdispensering er almindeligvis ikke egnet til borgere/patienter, der hyppigt indlægges på sygehuset.

Hvem beslutter, at der skal dosisdispenseres?

Det er den ordinerende læges ansvar at vurdere, om dosisdispensering er velegnet til en borger/patient og i givet fald ordinere dosisdispensering. Det er dog frivilligt for borgeren/patienten, om han vil have dosisdispenseret sin medicin. En borger/patient kan også selv købe dosispakning på apoteket, uden at en læge har ordineret det. Borgeren/patienten får kun tilskud til apotekets gebyr for dosisdispenseringen, hvis den er ordineret af en læge.

Hvad skal lægen gøre i forbindelse med ordinationen?

Lægen skal, som ved enhver ordination, tage stilling til, om borgeren/patienten selv er i stand til at administrere den dosisdispenserede medicin, eller om der kræves hjælp. Plejepersonalet skal tage spørgsmålet op med den ordinerende læge, hvis der er tvivl. Hvis en borger/patient, uanset boform, skal have hjælp til medicinadministrationen, skal lægen ved behov henvise til hjemmesygepleje.

Hvornår er der tale om medvirken (medhjælp) ved medicinadministrationen?

Plejepersonalet medvirker, det vil sige fungerer som lægens medhjælp, ved medicinadministrationen, hvis der ydes hjælp ud over en rent praktisk hjælp. Plejepersonalet skal observere, hvorledes medicinen virker, og om der er bivirkninger af medicinen. På den baggrund kan der være en dialog med egen læge eller sygehus om borgerens/patientens tilstand.

Sundhedsstyrelsen betragter det ikke som medvirken, hvis der kun hjælpes med åbning af dosispakkerne hos velfungerende borgere med fx slidgigt i fingrene eller Parkinsonisme, dvs. borgere som ellers selv er i stand til at administrere medicinen.

Hvor gælder Sundhedsstyrelsens regler om dokumentation i forbindelse med dosisdispensering?

Reglerne om dokumentation i forbindelse med medicinering er de samme både i hjemmeplejen og i plejeboliger og uafhængige af, om medicineringen foretages ved dosisdispensering eller manuel dispensering. Det er ledelsen for hjemmesygeplejen/plejeboligen, der har ansvaret for, at der er instrukser for, hvordan personalet fører optegnelser over den enkelte borgers/patients medicinering. Denne dokumentation indgår i de sygeplejefaglige optegnelser. I de sygeplejefaglige optegnelser indføres også personalets observationer, herunder eventuelle bivirkninger af medicinen. Alle medicinordinationer skrives på medicinlisten, se næste afsnit.

Hvornår skal der laves en medicinliste?

Hvis plejepersonalet skal fungere som lægens medhjælp og således medvirker ved medicinadministrationen, har plejepersonalet pligt til at føre lægens ordinationer ind i de sygeplejefaglige optegnelser. Det sker ved at lave en medicinliste. Medi-

cinlisten kan føres elektronisk eller på papir. Medicinlisten er en del af de sygeplejefaglige optegnelser. En elektronisk medicinliste skal kunne udskrives på papir. Det skal tydeligt fremgå, om det enkelte præparat er dosisdispenseret. Der må kun være én medicinliste.

Side 3
28. marts 2011
Sundhedsstyrelsen

Hvorfor skal der laves en medicinliste?

Af hensyn til patientsikkerheden er det nødvendigt at have et overblik over borgerens/patientens samlede medicin, når plejepersonalet fungerer som lægens medhjælp.

Hvorfor kan doseringskortet ikke bruges som medicinliste?

Oplysningerne om ordinationerne skal komme direkte fra lægen. Dokumentation skal for alle medicinordinationer foretages på medicinlisten.

Doseringskortet fra apoteket er en varefortegnelse og kan derfor ikke anvendes som dokumentation. Der vil desuden ofte blive givet anden medicin ved siden af den dosisdispenserede medicin, hvilket skal dokumenteres.

Hvordan sikres det, at indholdet i dosispakkerne er korrekt?

Det plejepersonale, der ved leveringen modtager dosispakkerne fra apoteket, skal foretage den samme varemodtagelseskontrol, som når der modtages andre lægemidler fra apoteket. Personalet skal sikre sig, at der er overensstemmelse mellem ordinationen fra lægen og doseringskortet fra apoteket. Det er apotekets ansvar, at indholdet i dosispakkerne er korrekt.

Hvad skal man gøre, når man administrerer den dosispakke medicin?

Den vigtigste opgave for den, der giver medicinen til borgeren, er altid at sikre sig, at medicinen gives til den rette person. Dette gøres ved at kontrollere identiteten (navn og personnummer). Desuden skal det sikres, at medicinen gives på det rigtige tidspunkt (dato og klokkeslæt).

Det plejepersonale, der giver medicinen til borgeren/beboeren, har ikke pligt til at kontrollere indholdet af dosispakkerne, medmindre det fremgår af den lokale instruks. Plejepersonalet har dog pligt til at reagere, hvis der er åbenlyse fejl.

Må der fjernes tabletter fra dosispakkerne?

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at man ikke åbner dosispakkerne. Hvis en plejerson åbner pakkerne og fjerner én eller flere tabletter, pådrager personen sig ansvaret, hvis der sker fejlmedicinering.

Hvad sker der, når medicinens navn ændres (generisk substitution)?

Det enkelte lægemiddels navn har ingen indflydelse på dosisdispenseringen. Apoteket har ansvaret for, at indholdsstoffet er det samme, når der foretages generisk substitution.

Hvilket navn på lægemidlet skal anvendes i dokumentationen?

Dokumentationen skal være entydig. Sundhedsstyrelsen finder, at handelsnavnet skal fremgå af medicinlisten, eventuelt sammen med det generiske navn, men at det generiske navn ikke må stå alene.

Side 4
28. marts 2011
Sundhedsstyrelsen

Eksempel: Lægemidler med indholdsstoffet paracetamol (det generiske navn) sælges under mange forskellige navne, fx Panodil®, Pamol® og Paracetamol ® (handelsnavne). Handelsnavn og generisk navn kan være det samme.

Dette notat erstatter notat af 28. januar 2008, Sundhedsstyrelsens regler om dokumentation i forbindelse med dosisdispensering

Sundhedsstyrelsen den 25. marts 2011

Anne Mette Dons

/Marianne Søborg Nielsen